

Vänsterpress om EU-vallet – del 4

Denna artikelsamling innehåller kommentarer till resultatet i EU-vallet.

Det är svårt att peka ut några solklara vinnare i detta EU-val, ty inte ens extremhögern och de högerpopulistiska partierna gick entydigt framåt, även om de ”gröna” partierna klarade sig ganska bra. Det enda som är uppenbart är att vänstern, särskilt dess radikalare delar gått tillbaka. Den frågan synas närmare i artikeln från belgiska Uitpers nedan.

Detta är fjärde artikelsamlingen om EU-vallet. De tidigare innehåller artiklar skrivna *före* valet:

[Svensk vänsterpress om EU-vallet](#)

[Vänsterpress om EU-vallet – del 2](#)

[Vänsterpress om EU-vallet – del 3](#)

Martin Fahlgren 29/5 2019 (kompletterat 31/5)

Innehåll

Flamman	1
<i>Mellan rött och grönt är det grått</i>	1
<i>V:s partisekreterare: ”vi nådde inte ända fram”</i>	2
Internationalen	4
<i>Hur går vi vidare efter det här då?</i>	4
Offensiv	5
<i>EU-vallet: Högern fick sätta dagordningen</i>	5
<i>EU-vallet: Grön VÅG i VÄSTEUROPA</i>	7
Proletären	9
<i>EU-propagandan bet inte</i>	9
Uitpers	10
<i>Den radikala vänstern satt på undantag i EU-vallet 2019</i>	10

Flamman

Mellan rött och grönt är det grått

Anja Bergdahl

Flamman 18/5 2019

Vänstern lockade varken arbetare eller klimatmedvetna unga i EU-valet. Att förstå varför är avgörande för oss som vill se en rättvis klimatomställning.

För vänsterpartister går det att hitta tusen anledningar till att inte ta resultatet i EU-valet på allvar. Valdeltagandet är lågt och valet gäller en institution med begränsad makt, långt från människors vardag. Och som om inte det vore nog kom SVT:s orättvisa granskning av toppkandidaten Malin Björks traktamenten bara ett par veckor före valet.

Men inga bortförklaringar kan skyla över att valet var en katastrof både för de rödgröna i stort och för Vänsterpartiet i synnerhet. Att V står och stampar på drygt 6 procent trots Feministiskt initiativs kollaps och Miljöpartiets tillbakagång är faktiskt anmärkningsvärt. Särskilt sorgligt är det låga stödet bland de yngsta väljarna. Bara 4 procent i åldern 18 till 21 röstade på V enligt SVT:s vallokalsundersökning. I EU-valet 2009 när Vänsterpartiet totalt sett var mindre än idag låg det på 7 procent.

Att partiet som profilerat sig som det bästa klimatpartiet och det enda som garanterar en socialt rättvis klimatomställning inte alls tycks kapitalisera på den våg av klimatmedvetenhet, skolstrejker och protester som svept över Sverige och Europa sedan förra sommaren ger skäl till eftertanke.

Vänsterns analys är ju i grunden rätt. Både klimatförändringarna och den växande nationalismen kräver mer vänsterpolitik. Utan ökad jämlikhet kan högerpopulismen inte stoppas, och en radikal klimatomställning förutsätter omfördelning och social rättvisa – om inte annat för att den annars kommer att möta en brutal backlash som snabbt kan utnyttjas av reaktionära krafter.

I linje med den analysen har Vänsterpartiets stoiskt tagit på sig uppgiften att sälja in klimatpolitik till arbetarklassen. Det är oljebolagen och miljardärerna som ska betala för omställningen, inte vanligt folk, försäkrar partiets företrädare. För det har man rentav anklagats för att vara populister, på Expressens ledarsida: ”Folket ska alltså fås att tro att klimatkrisen kommer att kräva en gigantisk omvandling av samhället – men att just svenska väljare ska slippa uppoffringar.”

I värsta fall lyckas vänstern alltså stöta bort både klimataktivisterna och arbetarklassen, snarare än att ena båda i kampen för klimaträttvisa

Vänsterpartiets problem är dock knappast för mycket populism, utan snarare att man i sin iver att sälja in klimatfrågan till traditionella vänsterväljare låter just som ett ganska traditionellt vänsterparti – som gärna värnar om miljön så länge jobben eller arbetarklassens livsstil inte hotas. Och dessutom låter man som ett ganska tråkigt sånt som pratar mer om reformer och ansvarstagande än om behovet av ett genomgripande systemskifte, mer om vem som ska betala än om hur omställningen kan skapa ett bättre samhälle för oss alla.

När skolstrejkande barn och ungdomar ber vuxenvärlden att ta sitt ansvar och sluta flyga svarar Vänsterpartiet karaktärsenligt med att föreslå en ”progressiv flygskatt”. Det är nämligen viktigt att ”alla Sveriges Carl Bildtare” (en referens som för övrigt lär har flugit högt över många förstagångsväljares huvuden) måste ändra sin livsstil mest, som Jonas Sjöstedt har slagit fast. Rimligt kanske, men det är faktiskt inte konstigt om klimaträddande unga

uppfattar en vänster som inte ens kan säga rakt ut att vi alla måste sluta flyga till Thailand som irrelevant eller rentav som en bromskloss.

Man kan också fråga sig hur effektiv Vänsterpartiets ”populism” i klimatfrågan egentligen är. Det är förmodligen en ganska klen tröst för arbetarfamiljen som måste avstå framtida charterresor att Carl Bildt måste avstå ännu mer. Att de rika ska betala mer lindrar i sig inte oron bland låginkomsttagare på glesbygden som oroar sig för höjda bensinpriser. I värsta fall lyckas vänstern alltså stöta bort både klimataktivisterna och arbetarklassen, snarare än att ena båda i kampen för klimaträttvisa.

Samtidigt finns det inget som säger att det måste förbli så. Inga väljare är förlorade för alltid, och särskilt inte förstagångsväljare. Än finns tid att lära och putsa på strategier och budskap. De politiska förslagen finns ju i mångt och mycket där, till exempel i Vänsterpartiets nya program för Klimaträttvisa som innehåller såväl satsningar på glesbygden och ökat statligt ansvar för samhällsservice i ekonomiskt svaga kommuner som ett ”massivt grönt investeringsprogram” för ett fossilfritt Europa. Med så mycket bra politik är det synd att göra Carl Bildts flygande till en central punkt i den politiska kommunikationen.

V:s partisekreterare: ”vi nådde inte ända fram”

Aron Etzler

Flamman 30/5 2019

Vänsterpartiet nådde inte ända fram i valet. Nu måste partiet undersöka varför man misslyckades.

Vi piskar våra medlemmar till valurnorna, och då kommer vi i bästa fall upp till ett halvdåligt resultat. De tycker helt enkelt inte att EU-valet är lika viktigt. Så uttryckte sig det holländska Socialistiska Partiets partisekreterare Hans van Heijningen efter det förra EU-valet, då partiet för en gångs skull nästan nådde samma resultat som i det nationella valet. I år åkte partiet helt och hållet ur EU-parlamentet.

I likhet med vänsterpartierna i övriga Västeuropa: Sverige, Tyskland, Frankrike, Finland, Danmark, Spanien, Österrike och Irland ligger vänsterpartier lägre i EU-valet än i nationella val. Labour i Storbritannien har samma problem, fast mycket värre. Enkelt uttryckt: vem som helst kan se att det finns något som skiljer EU-val från andra val, och det gynnar inte vänsterpartier, eller för den delen socialdemokratiska partier. Tittar vi närmare kan vi se åtminstone två stora skillnader:

1. EU-val handlar oftast om andra saker än nationella val. Många av de traditionella höger-vänsterfrågor som präglar nationella val: sjukvård, skola, skatter, pensioner, löner, hyror och bostadsbyggande hamnar sällan i fokus därför att de är nationella frågor, (och därför att väljarna vill att det ska vara nationella frågor). Medborgarna anser att EU skall lösa de stora internationella problemen: klimatet, säkerhetspolitik, mänskliga rättigheter och flyktingpolitik.

2. Valdeltagandet är mycket lägre – och precis som i andra val med lågt valdeltagande, som i USA, innebär det en underrepresentation av arbetare och människor med utländsk bakgrund och en överrepresentation av de kategorier som alltid röstar: högavlönade och universitetsutbildade. Intressant nog befinner sig tre av de fyra vänsterpartier som går fram i detta val i länder med röstplikt: Belgien, Grekland och Cypern. Lägre valdeltagande innebär i övrigt att opinionsundersökningar är mycket mindre tillförlitliga, att enskilda sakfrågor kan få ett plötsligt genomslag och att folk kan chansa på att rösta på helt nybildade partier.

Båda EU-valets fokus och lägre valdeltagande leder generellt till sämre valresultat för partier till vänster, men också för extremhögern, som även om de går fram, ligger lägre i EU-val än i

nationella, medan gröna och liberala partier får bättre resultat. Det är, enkelt uttryckt, en större utmaning att finna en vinnande valstrategi för vänstern på EU-nivå än nationellt.

Vänsterpartiet siktade modest på att vinna två mandat, och kom mycket nära. Vi förde en fin valrörelse med skickliga kandidater och förstaplaceringar som partiet med den bästa klimatpolitiken i ryggen. Det var en betydligt bättre valrörelse än EU-valet 2014, men vi nådde inte ända fram. Nu ska vi göra en grundlig valanalys för att se vad som inte lyckades.

Några av de saker vi redan sett är att den enorma geografiska klyftan vidgats ytterligare. Vänsterpartiet fortsätter att öka mest i storstäder och högskolestäder som Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Lund, Örebro, Falun och Luleå. I många bastioner, som det invandrartäta arbetarklassområdet Nidarosgatan i Kista, går vi framåt kraftigt precis som i riksdagsvalet 2018, liksom i det mer välbärgade Midsommarkransen. Däremot går det inte lika bra i den tredje typen av bastion, orter som Sorsele, Degerfors och Malå. Och gör att framgångar i arbetarområden i storstäder får mindre utslag.

Några saker vi behöver diskutera i eftervalsdebatten är politiskt och geografiskt fokus, liksom förstås själva förhållandet till EU.

Det finns de som förutspår en vänster som enbart finns i storstäder. Jag tror inte det minsta på den idén. Många av våra absolut starkaste områden finns långt utanför storstäderna, och även i detta val finns det ställen där Vänsterpartiet förmår öka, som Sollefteå, Leksand, Åre, Strömsund, Eksjö och på Gotland. Vårt jobb är att lista ut hur vi kan få en fungerande strategi i hela landet, inte enbart där det redan går bra.

Det finns också de som tror att en debatt om EU-utträdet, eller en luddig linje som i tidigare EU-val, skulle gynna Vänsterpartiet. Mot det talar det faktum att endast 20 procent av vänsterväljarna vill att vi ska driva utträde nu och att vi 2009 och 2014 hade stora problem med att förklara vår position. Men det är definitivt en viktig debatt att ha fram till kongressen 2020.

Det finns de som anser att vi inte borde lagt så stort fokus på klimatet av taktiska skäl. Jag tror att de har fel i det, eftersom klimatfrågan var den i särklass viktigaste för vänsterväljare. Men det är självklart också ett politiskt ställningstagande. Jag tillhör de som tycker att Vänsterpartiet måste ta upp vår tids största problem. Kanske bidrog vi till att klimatfrågan fick sitt definitiva genombrott i valsammanhang denna gång, och högst troligt är det att Vänsterpartiets envetna fokus på klimaträttvisa fått andra partier att börja omfamna tanken.

Det finns också de som tror att SVT:s missvisande bild av vår kandidats traktamenten var en avgörande sak för att bryta den starka position vi hade till de sista veckorna. Det är en sannolik förklaring, som vi måste titta närmare på.

Den här artikeln har fokuserat på några saker som gjort EU-valet speciellt. Oavsett alla dessa saker är det absolut största problemet något som vi kan se inte bara i detta EU-val, inte bara i Sverige eller Europa. Högern och extremhögern har under lång tid stärkt sina positioner kraftigt, och även om just Vänsterpartiet står pall finns det just nu inget stöd för en rödgrön majoritet. Det är vår uppgift att tillsammans vända matchen. Det är inte överdrivet att säga att vår framtid hänger på det.

Internationalen

Hur går vi vidare efter det här då?

Ledare

Internationalen 29/5 2019

- Ingen tydlig segrare i valet
- Vänsterpopulismen tappar luft
- Mobilisera de uppgivna

Kvällstidningarna var snabba att kora Sverigedemokraterna som EU-valets stora segrare och prydde löpsedlarna med champagneskålande reaktionärer. Det passar vår tids förenklade medieklimat, men i ärlighetens namn kräver kvällstidningarnas vinst- och förlustmatte att man inte låtsas om att det var riksdagsval i höstas. Sett i en ettårig belysning istället för en femårig har ju SD backat och de stora ”förlorarna” Miljöpartiet har tagit sig från att nästan trilla ur riksdagen till över elva procent. Nej, sanningen är snarare att EU-valet var ett val utan tydliga segrare. Däremot framstår Sverige allt mer som ett genomsnittsland i västra Europa. Nyliberal höger, nationalistisk höger, konservativ höger, ingen är stark nog att tydligt ta ledningen men tillsammans är de den dominerande politiska kraften. Och vänstern har hamnat helt i bakvattnet. Så vad skall vi nu ta med oss från detta valresultat?

Den första läxan är att vänsterpopulistiska projekt kan inte komma med någon quick fix när högern så totalt dominerar det europeiska politiska klimatet. Detta om något visar det spanska exemplet där Podemos gått från uppfriskande subversiv valvinnarmaskin till att snarast likna ett forum för personliga vendettor inom ledarskiktet. Starkast stod partiet på de platser där man fokuserat på att bygga en levande gräsrotsrörelse, svagast där ledarna försökt säkra sitt inflytande genom parlamentariska allianser. De vänsterpopulistiska formler som var så heta för några år sedan har snabbt visat sig begränsade. Smart medial logik och intern toppstyrning var effektiva i att etablera Podemos, men när luften går ur är den trägna gräsrotsorganiseringen vad som kan rädda partibygget.

Å andra sidan var inte heller den traditionella vänstern särskilt framgångsrik. Vänsterpartiet lyckades varken fånga upp Socialdemokraternas eller Feministiskt Initiativs väljartapp. Miljöpartiet fick ingen större Greta-effekt. Att bedriva valrörelse som vore det 1995 välter inga politiska spelplaner. När det råder akut behov av en radikal klimatpolitik, när allt fler människor börjar inse hur allvarligt läget faktiskt är, vad är det då som hindrar (potentiellt) systemkritiska partier från att gå framåt? Är det inte just det faktum att även om rödgröna partier kanske säger att läget är allvarligt, så agerar de inte som om att det är så. Vänsterpartiet ställde upp med en sedvanlig valkampanj. Detsamma gjorde Miljöpartiet. Ungefär så har valkampanjer sett ut i hundra år. Det mobiliserar ingen, väcker ingen ur apatin. Alla radikala framgångar vi sett på senare år har haft en sak gemensamt – det gäller faktiskt även de höger-radikala framgångarna – och det är karaktären av att detta är akut, detta håller inte längre, nu måste vi göra annorlunda. Med just detta ”ya basta” [det räcker nu] vinner man människor som av olika anledningar känner att det inte kan fortsätta ”så här”.

För vad är det som gjort högerdominansen så kompakt egentligen? Ja, främst det låga valdeltagandet. I höginkomsttagarområdena gick folk och röstade, i fattiga områden stannade folk hemma. Sveriges befolkning har alltså inte nödvändigtvis blivit mer höger, men de som mest behöver representation känner ingen tilltro till politiken. Detta faktum är inte någon seger för Swexit-anhängarna, ingen käftsmäll riktad mot eliten. Bryssel skakar inte i sina fundament när samhällets växande förlorarskaror ger upp. Men för en vänster som önskar bli en kraft att räkna med måste uppgiften vara tydlig. Främst handlar det inte om att vinna väljare som idag lagt sin röst på andra partier, utan om att engagera dem som tappat tron. För den uppdämda

ilskan finns där, insikten om att varje chans till förändring är dyrbar. Den potentialen kan bli så mycket mer än en mobilisering mot bensinpriserna, om vi tar den på allvar.

Offensiv

EU-valet: Högern fick sätta dagordningen

Per Olsson

Offensiv 27/5 2019

I avsaknad av starka socialistiska vänsteralternativ innebar EU-valet 2019 en fortsatt politisk polarisering och fragmentering. På många håll blev valet en protest mot regeringspartierna samtidigt som klimatprotesterna bar fram en ”grön våg”.

Sverige gjorde både Socialdemokraterna och Liberalerna, det mest EU-vänliga partiet, sina sämsta EU-val någonsin. Valet blev dock en varnande framgång för det mörkblåa blockets tre partier – Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Vänsterpartiet missade chansen att bli klimatkampen parti, vilket gav möjlighet för Miljöpartiet att återvinna en del av de röster partiet har förlorat i regeringsställning. I Sverige liksom i övriga EU-länder var valdeltagandet denna gång betydligt högre än tidigare. Enligt preliminära siffror var valdeltagandet 53,3 procent, jämfört med 48,9 procent vid förra EU-valet 2014.

EU är ett instrument för storkapitalet. Socialister måste visa att det är det grundläggande klassintresset hos de allra rikaste som styr EU:s politik – oavsett vem som sitter i EU-parlamentet (Foto: Ronny K / Pixabay).

Men det var högern som främst lyckades mobilisera sina väljare. I det M-styrda Danderyd, en av landets rikaste kommuner, var valdeltagandet nästan 70 procent, medan valdeltagandet i Botkyrka, där medelinkomsten är mer 100 000 kronor lägre än i Danderyd, knappt nådde över 40 procent.

Till skillnad från EU-valet 2014 som präglades av stora protester landet runt mot Sverigedemokraterna och som blev till ett genombrott för Miljöpartiet (som fick över 15 procent) och för Feministisk Initiativ (som kom in i EU-parlamentet) märktes årets valrörelse mest i media och valaffischer med i stort sett samma budskap.

Bakom de påstådda skillnaderna partierna emellan finns det faktum att de i Europaparlamentet oftast brukar vara eniga. ”Den partigrupp som de svenska Socialdemokraterna sitter i röstar precis som den borgerliga gruppen, där Moderaterna och Kristdemokraterna är medlemmar, i 72 procent av fallen. Och bägge grupperns röster sammanfaller till 80 procent med den liberala gruppen, där Centerpartiet och Liberalerna ingår” (Expressen den 24 maj).

Nästan samtliga partier gick till val på batongpolitik samtidigt som man i olika grad försökte ge sken av att vilja värna klimat och miljö. Det mörkblåa blockets tre partier förenades i krav på mer kärnkraft, som är en ytterst farlig energikälla, vilket de katastrofala kärnkraftsolyckorna i Tjernobyl och Fukushima visar. Kärnkraftens radioaktiva avfall kräver en icke-existerande säker slutförvaring i mer än 100 000 år.

Vad som istället krävs är massiva investeringar i hållbar, förnybar energi, som en del i ett program för en total omställning av samhället för att påbörja en nödvändig utveckling mot nollutsläpp.

De sociala frågorna, att EU är en rikemansklubb och ett ekonomiskt-politiskt verktyg för den europeiska kapitalismen mot arbetarna på hemmaplan och de fattiga massorna utanför EU-gränserna samt konkurrerande kapitalistiska stater, fick inte ens plats på Vänsterpartiets dagordning i EU-valet. Vänsterpartiet, som har lagt ned sitt EU-motstånd och fortsatt begränsa sin aktivitet till den parlamentariska arenan, gick till val på en politik som inte alls svarade upp mot de krav på en genomgripande socialistisk systemförändring som inte minst klimatet kräver.

Inget parti stod upp för asylrätten – mot Fort Europas allt högre murar. Det i sin tur öppnade för högern och därmed fick klimatkampen och särskilt motståndet mot högerpolitiken ett litet genomslag i valrörelsen.

LO-ledningen lovade att göra EU-valet till ett val mellan höger och vänster, men det ointetgjordes av LO-topparnas stöd till regeringens och EU:s högerpolitik samt inte minst av att LO inte har varit beredd att ta kamp för de egna kraven. Talande är också att LO:s valplattform inte med ett ord nämnde flyktingars rättigheter och attackerna på asylrätten.

Tyvärr är LO inte ensamma om att porträttera EU som ett ”socialt Europa”. När Europafacket kongressade under EU-valet var EU-kommissionens avgående ordförande Jean Claude Juncker inbjuden talare och hyllades för att ha ”räddat det sociala Europa”. Juncker var en av de som stod bakom Trojkans diktatoriska maktutövning i Grekland. Den politik som Juncker & Co påtvingade Grekland innebar massarbetslöshet, en oemotsvarad välfärdslakt och att fackliga fri- och rättigheter sattes ur spel.

EU-valen är i mindre grad än övriga val en mätare på de stämningar som råder. EU-valen, till parlament som har lite att säga till om, brukar också innehålla en stor portion av protestval mot de styrande. I årets val finns ett stort inslag av detta och det drabbade inte minst Socialdemokraterna som gjorde sitt sämsta EU-val någonsin. Socialdemokraterna har nu en rad historiskt dåliga valresultat bakom sig. S behöll visserligen sin position som landets största parti, men bland unga väljare (18-21 år) är S bara fjärde största parti.

Den ”gröna våg” som svepte över flera länders EU-val och som är en följd av klimatkampen räddade oförtjänt Miljöpartiet i detta val. I jämförelse med EU-valet 2014 backade MP. Men EU-valet 2014 var partiets bästa någonsin och efter det, i regeringsställning, har det gått

snabbt utför. I riksdagsvalet 2018 fick partiet knappt 4 procent och blev riksdagens minsta parti. I årets EU-val fick MP drygt 11 procent av rösterna och partiet är näst störst bland unga väljare. Men att MP sitter kvar i regeringen borgar för att även dessa framgångar blir tillfälliga eftersom högerpolitiken går på tvärs med klimatet och med vad MP:s nya väljare hoppas att partiet ska leverera.

Hårt trängd mellan de större partierna och efter misslyckandena i förra årets val, trots Metoo och kvinnokampen, förlorade Feministisk Initiativ sin plats i Europaparlamentet. Moderaterna undgick i valets slutskede ännu en valkatastrof. Uppenbarligen vann M tillbaka en del av de väljare som gått till KD som inte alls vann de framgångar som partiet hade hoppats på. Sverigedemokraterna ökade sitt stöd från 9,8 procent i EU-valet 2014 till 15,5 procent, enligt det preliminära valresultatet. Både M och SD fick dock en lägre röstandel i EU-valet än i förra årets riksdagsval.

Vad EU-vallet visade är att ett nytt högerpopulistiskt block formerats. M, KD och SD gick till val på nästan identisk politik och med samma retorik. För att underlätta samarbetet med "näringslivet", M och KD har också Sverigedemokraterna ersatt fraser mot EU med hyllningar till "fri handel" och avregleringar, samtidigt som de rasistiska utfallen finns kvar.

I EU-vallet tävlade M med SD om vilket parti som ville bygga de högsta EU-murarna och flest militariserade gränsposter. Till den allians som håller på att formas mellan M, KD och SD kan även det krisande Liberalerna med ny ledning om partiets kräftgång fortsätter ansluta sig.

Centern fick ungefär samma röstandel som i riksdagsvalet och precis som i fjol profilerade sig partiet som ett borgerligt alternativ till övriga högerpartier och SD-hotet.

Varje val och i synnerhet EU-valen ger en ögonblicksbild, om än långt ifrån heltäckande, av de stämningar som råder. Pendelslagen slår dock väldigt snabbt idag och stämningarna förändras kvickt. Högerens framgångar i EU-vallet är långt ifrån beständiga, utan snarare ett uttryck för att processen av förändrad medvetenhet och aktivitet bara är i sin början och att i avsaknad av en kämpande och levande arbetarrörelse tenderar utvecklingen ständigt att ta ett steg framåt för att sedan kastas tillbaka igen.

För socialister, fackligt aktiva, klimatkämpar och hyresrättsaktivister gäller det nu att bygga vidare på vårens kamp och gräsrotsuppror och försöka få till stånd gemensamma protestdagar i höst. Det är det bästa svaret som kan ges till hotet från en allt aggressivare höger och regeringen.

EU-vallet: Grön VÅG i VÄSTEUROPA

Ledare

Offensiv 28/5 2019

Den ökande medvetenheten om allvaret i den snabbt fördjupade klimat- och miljökrisen och inte minst de globala klimatstrejkerna hade en stark påverkan på utgången av EU-vallet i Västeuropa. I Tyskland fick de Gröna 20 procent och blev näst största parti. De Gröna firade även stora framgångar i Frankrike, Finland, Belgien, Nederländerna (Gröna vänstern) och i Storbritannien, där de Gröna gjorde sitt bästa val sedan 1989. Dessutom tycks Irlands Gröna parti, efter att ha lyckats särskilt bra i Dublin, återvända till EU-parlamentet för första gången på 20 år. Totalt kommer de Gröna få 71 mandat mot tidigare 52.

Den gröna vågen lyfte även Socialistisk Folkeparti och den mer vänsterinriktade Enhetslistan i Danmark. De högerextrema fick inte det stora valgenombrott som rasisterna hade hoppats på. Men i Ungern, Polen, Italien och Frankrike vann extremhöger och i Storbritannien det högerpopulistiska Brexitpartiet.

Trots att valdeltagandet blev det högsta på 25 år lyckades vänstern inte hålla ställningarna. I en rad länder straffades vänstern eller före detta vänsterpartier som grekiska Syriza för sitt bifall till EU-diktatens nedskärningar eller för att de har reducerats till stödpartier till S-ledda regeringar.

I Grekland gick regerande Syriza kraftigt tillbaka i EU-valet och de samtidiga lokalvalen, och nu väntar nyval. I Spanien gick vänstern (Podemos och IU, Förenade vänstern) starkt tillbaka. Sammantaget krymper vänstergruppen i EU-parlamentet (GUE/NGL) med drygt en fjärdedel från 52 ledamöter till 38-39.

I Östeuropa var det i huvudsak olika nationalistiska högerpartier som vann mandat. I Polen och Ungern segrade de regerande högerpopulistiska och auktoritära regeringspartierna PiS (Partiet för lag och rättvisa) och Fidesz. I Polen vann dock det nybildade oppositionspartiet Wiosna (Våren), som kan beskrivas som socialdemokratiskt, tre mandat.

EU-valets utgång förebådar såväl nya EU-kriser som fortsatt politisk turbulens i medlemsstaterna. Dagen efter EU-valet förlorade det som fanns kvar av Österrikes styrande koalition en förtroendeomröstning i parlamentet och landet ska nu regeras av en övergångsregering i väntan på ett nyval. För flera traditionella partier blev EU-valet en total valkatastrof. I Storbritannien gjorde det styrande högerpartiet Tories sitt sämsta val sedan 1832 och ”hela partiets framtid står nu på spel”, som utrikesminister Jeremy Hunt medgett. Tories, som endast fick 9 procent i EU-valet, förlorar hela 15 av de 19 mandat partiet har haft i EU-parlamentet och blir femte största parti. Även socialdemokratiska Labour gjorde ett mycket dåligt val. Både Liberaldemokraterna och det högerpopulistiska Brexitpartiet, valets vinnare, blev större än Labour.

I Tyskland blev EU-valet ännu ett stort bakslag för regeringspartierna kristdemokratiska CDU och socialdemokratiska SPD. I både EU-valet och det samtidiga valet i Bremen nådde SPD nya bottennivåer. I EU-valet fick partiet endast dryga 15 procent mot 27,3 procent 2014 och för första gången på 73 år blev inte SPD Bremens största parti. I tyska EU-valet blev de Gröna med sina 34 procent klart största parti bland de yngre väljarna (18-24 år); nummer två var CDU med 11 procent. Men även valresultatet i Tyskland återspeglar den polarisering som

finns; det är alarmerande att det rasistiska AfD lyckades bli största parti i de östtyska delstaterna Brandenburg och Sachsen. Nya valförluster för SPD och CDU kan leda till att Angela Merkel avgår i förtid och koalitionen faller.

I Frankrike pekar rösträkningen mot att Marine Le Pens högernationalistiska parti Rassemblement National (Nationell samling, tidigare Nationella fronten) återigen blir störst i EU-valet, men med en betydligt mindre marginal till tvåan som denna gång blev president Emmanuel Macrons stukade parti LREM. Bland de yngre väljarna i Frankrike är emellertid de Gröna störst, enligt motsvarande VALU.

De etablerade partiernas kris och att vänstern ännu inte har vunnit massanslutning skapar ett politiskt utrymme för högerpopulism och nationalism. Dessutom har de etablerade partierna gått starkt åt höger och inte dragit sig för att kopiera högerpopulisternas politik och så rasistisk splittring. Endast enad kamp mot rasism och klassorättvisor samt en medveten gemensam strävan från vänstern, sociala rörelser och gräsrotsaktivister att forma ett nytt politisk alternativ – ett kämpande rödgrönt arbetarparti – kan bekämpa rasismen och slå tillbaka högerhotet.

Den gröna vågen som också har ett ”rött” systemkritiskt inslag ger kampen nytt hopp samt inte minst öppnar nya möjligheter att bygga den socialistiska massrörelse som krävs för att rädda klimatet och planeten.

Proletären

EU-propagandan bet inte

Marcus Jönsson

Proletären 28/5 2019

Trots den intensiva hetsen om att rösta i EU-valet ökade valdeltagandet bara marginellt i Sverige. Moderaterna, Liberalerna, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna fick alla bara omkring hälften så många röster som i riksdagsvalet 2018.

Den massiva propagandan om att rösta i valet till Europaparlamentet bet inte. Åtminstone inte i Sverige, där det preliminära valdeltagandet bara ökade marginellt, från 51 till 53 procent.

Det låga valdeltagandet syns tydligt när man jämför rösterna i absoluta tal med riksdagsvalet förra året. Bara Miljöpartiet – som ändå backar jämfört med EU-valet 2014 – fick fler röster i EU-valet än i riksdagsvalet.

Socialdemokraterna fick 890.000 färre röster än i riksdagsvalet, Sverigedemokraterna en halv miljon färre än i valet till riksdagen.

Vänsterpartiet fick 250.000 färre röster i EU-valet jämfört med riksdagsvalet. I riksdagsvalet fick V 518.000 röster, i EU-valet mindre än ett år senare 268.000. Inte minst med tanke på hur V släppt kravet på utträde, och utmålade EU-valet som ett europeiskt ödesval, är det intressant att hälften av V-väljarna inte köpte retoriken om att försöka vrida EU åt vänster, och lät bli att rösta på partiet.

Flest röster fick Socialdemokraterna. 940.000 personer, 12,4 procent av de röstberättigade, lade sin röst på S.

Men solklart största parti blev soffan (eller kanske sängen för dem som inspirerats av Kommunisternas valfilm). 47 procent av de röstberättigade – mer än tre och en halv miljon svenskar – valde att strunta i propagandan och inte rösta på något parti alls.

I hela EU ökade däremot valdeltagandet för första gången sedan det första EU-valet 1979. Det preliminära valdeltagandet på unionsnivå är 51 procent, 2014 var det 43 procent.

I Danmark ökade valdeltagandet med 10 procentenheter till 66 procent. Där förlorade det tvärpolitiska EU-motståndspartiet Folkebevægelsen mod EU sitt mandat som man haft sedan 1979.

Anledningen är att vänsterpartiet Enhedslisten, som tidigare uppmanat sina väljare att rösta på Folkebevægelsen mod EU, för första gången själva ställde upp i EU-valet. Den förändrade linjen går att jämföra med hur det svenska Vänsterpartiet lagt utträdeskravet åt sidan.

Med 5,5 procent av rösterna fick Enhedslisten mandat och skickade samtidigt ut det verkliga EU-motståndet från Europaparlamentet. Folkebevægelsen mod EU tappade 4,4 procentenheter till 3,7 procent och parlamentarikern Rina Ronja Kari, som konsekvent agiterat för att Danmark ska lämna EU, får åka hem från Bryssel.

Även i Tyskland och Frankrike ökade valdeltagandet. I Tyskland från 48 till 61 procent och i Frankrike från 42 till 50 procent.

De tyska socialdemokraterna tappade 11 mandat medan de gröna vann 7 och blev näst största parti efter kristdemokraterna. I Frankrike blev Marine Le Pens högerextrema Nationell samling största parti med 23 procent av rösterna, en procentenhet mer än president Emmanuel Macrons vallista Renässans. Nationell samling tappar ett mandat till 22 – men har fortfarande ensamt fler än samtliga Sveriges 20 mandat. Även i Frankrike gick de gröna framåt och blev tredje största parti.

I Italien blev högerextrema Lega största parti med 34 procent av rösterna. Valdeltagandet var 57 procent.

Lägst var valdeltagandet i Slovakien där 23 procent gick och röstade. I Slovenien och Tjeckien var valdeltagandet 28 respektive 29 procent. I Kroatien 30 procent, i Portugal 31 procent. Högst var det i Belgien där 88 procent röstade i EU-valet.

I Sverige är det tydligt att det gick bättre för partier med budskap om att EU inte bör få ännu mer makt. Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna ökade alla jämfört med förra valet 2014, medan det allra mest EU-vänliga partiet i Sverige, Liberalerna, balanserar på fyraprocentsspärren för att behålla sitt enda mandat.

Vilket var då partiet som gick allra bäst i EU-valet och som får flest mandat i Europaparlamentet?

Rätt svar är naturligtvis det brittiska Brexitpartiet, som får 29 mandat i parlamentet som har sammanlagt 751 platser så länge Storbritannien är med. Än rasar bygget inte men nog knakar det i fogarna i Bryssel och Strasbourg.

Uitpers

Den radikala vänstern satt på undantag i EU-valet 2019

Freddy De Pauw

Uitpers 27/5 2019

EU-valet 2019 var den 9:de sedan start 1979. Valdeltagandet ökade något till 51 procent, från att sedan 1979 på 63 procent stadigt ha minskat till 2014 på 42,6 procent. Ett är tydligt: den radikala vänstern i Europa blev, fränsett två fall, satt på undantag. I de stora länderna som Spanien, Tyskland, Frankrike och särskilt Italien håller de sig knappt över valspärren om ens det.

Det spanska Podemos fick i EU-valet 10 procent. En märkbar nedgång från vårens riksdagsval på 14,3 procent.

De två främsta företrädarna för vänstern i landet, Ada Colau i Barcelona och Manuela Carmena i Madrid lyckades inte heller bli valda i kommunalvalen i våras.

I Tyskland har det inte heller gått bättre för vänstern. Die Linke inhöstade endast 5,5 procent. Detta ska ses mot riksdagsvalet 2017 då man fick 9,2 procent. Partiet har fått dras med oenighet den senaste tiden. 2018 lanserade Sahra Wagenknecht en ”vänsterpopulistisk” rörelse Aufstehen. Det har rått en häftig debatt mellan vad som är ”folket” och ”klassen”, vilket i väljarnas ögon inte har klargjort mycket. Wagenknecht avgick som riksdagsgruppförande i mars.

I Frankrike är det ett lika nedslående tillstånd. Det största vänsterpartiet La France insoumise (LFI) hade satt som mål att uppnå de 11 procent som man fick i riksdagsvalet 2017. Det blev 6,3 procent. Det har utlöst spekulationer om ledaren Jean-Luc Mélenchons avgång, vilket är mindre troligt eftersom han drivit en auktoritär partiuppbyggnad och hållit ett avståndstagande gentemot den övriga vänstern. LFI sägs betjäna ”folket”.

Av vänstern i övrigt kom listan mellan Parti Socialiste (PS) och Place Publique (PP), Envie d’Europe – écologique et sociale, över 5 procentsspärren med 6,2 procent.

Génération’s, under den tidigare socialdemokratiska presidentkandidaten Benoît Hamon, fick bara 3,3 procent och hamnade följaktligen under franska valspärren. Kommunistpartiet PCF med Ian Brossat fick på bara 2,5 procent, vilket innebär att partiet för första gången inte blivit invalt vid ett EU-val, och Lutte Ouvrière fick 0.75 procent.

Listan La Sinistra i Italien fick 1,7 procent.

Det var de tidigare fyra stora vänsterländerna (Spanien, Tyskland, Frankrike och Italien).

Av länderna i Mellaneuropa och på Balkan är tillståndet i stort sett likadant. I Grekland fick det regerande vänster(?)partiet Syriza, under Alexis Tsipras ledning, 23,7 procent.

Kommunistpartiet KKE (Kommounistikó Kómma Elládas) fick 5,5 procent. Ifall MeRa som ingår i DIEM25, den europeiska rörelsen ledd av den tidigare finansministern Yanis Varoufakis, kommit över den grekiska valspärren på 3 procent är inte klart.

Sinn Fein på Irland fick 13 procent. I Nederländerna där Socialistische partij (SP) under en längre tid varit det ledande vänsterpartiet är det inte längre så. SP fick i EU-valet 3,4 procent.

I Norden fick det svenska Vänsterpartiet 6,7, vilket inte nådde upp till de förväntade resultaten enligt opinionspejlingarna. I Finland uppnådde Vasemmistoliitto / Vänsterförbundet 6,9 procent vilket i förhållande till valet 2014 är 2,4 procent mindre. Det räcker, liksom det svenska, till ett mandat. I Danmark fick Socialistisk Folkeparti (SF) 13,2 procent, vilket ger två mandat. Enhetslistan ställde upp för första gången och erövrade 5,5 procent som ger ett mandat. Folkebevægelsen mod EU ramlade med 3,9 procent ut. Danmark hade ett större valdeltagande än de flesta på 63,2 procent, mot Sveriges 53,3 och Finlands 42,7 procent.

De enda vänsterljuspunkterna i EU-valet 2019 finns i Portugal och Belgien. Det portugisiska Bloco de Esquerda [Vänsterblocket] fick 9,82 och CDU (Coligação Democrática Unitária) som består av PCP (Partido Comunista Português) och PEV (Partido Ecologista os Verdes) fick 6,9 procent vilket ger två mandat. Bägge partierna stöder den socialdemokratiska PSD minoritetsregeringen, som självt fick 33,4 procent.

I Belgien fick de två socialistiska partierna, PTB (Parti du Travail de Belgique) i den franskspråkiga landsdelen och PVDA (Partij van de Arbeid) i den nederländkspråkiga norra delen, tillsammans 8,4 procent. Det är närapå lika mycket som de tillsammans erövrade i riksdags-

valet med 8,7 procent. Det är för övrigt första gången sedan 1950-talet som det sitter socialistiska vänsterpartier i riksdagen.

Samlingen av radikala vänsterpartier, som funnits i det tills nu sittande EU-parlamentet på 52 mandat, har krympt till 38 mandat. En fjutt av det totala antalet på 751. Omräknat i procent 5,06 procent, dvs en styrka som ligger under det i ett glas öl. En allvarlig tillbakagång och en än allvarligare varning.

Uitpers.be av 27 maj 2019. ([Radikaal links in de marge](#)). Bearbetad översättning från nederländska Per-Erik Wentus.